

ДЕТСКА ГРАДИНА „РАДОСТ“
с. Стефан Караджа, общ. Добричка, ул. „Суха река“ № 5,
тел. 05762/2374; e-mail -dgstefankaradzha@gmail.com

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

I. Общи положения

Програмната система е изготвена като една цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са подчинени на общата цел на предучилищното образование, а именно полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Програмната система е създадена в името на детето и в подкрепа на родителите. Тя помага на учителя да осигури условия за пълноценното детско развитие, така че:

- Детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчеството.
- Учителят да постига по-добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите.
- Родителят да „израства“ заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал.
- Родителят и учителят имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на детето.

Принципите, които са залегнали при организацията на педагогическия процес и при подбора и структурирането на образователното съдържание са

- Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие.
- уважение към личността на детето и подкрепа неговата индивидуалност.
- Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие.
- Уважение към различните етноси и култури.
- Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование; утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуване си с връстници и възрастни.
- Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления.

Програмната система е съобразена със Закона за предучилищното и училищно образование и Наредба № 5 за предучилищното образование.

II. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

1. Подходи

Подходите на възпитанието са съвкупност от принципи, форми, методи, похвати и средства, които педагогът ползва в своята работа, за да постигне ефективност на целия образователно – възпитателен процес.

Чрез подходите се реализира цялата програмна система, по която ще работи детската градина. Те са основата, чрез която се реализират съдържанието на формите на педагогическо взаимодействие; тематичните разпределения по образователни направления; проследяването на резултатите на децата; механизма на взаимодействие между участниците в предучилищното образование. Затова в нашата програмна система са заложили следните подходи:

- Личностен и индивидуален подход към всяко дете.

Този подход е много ефективен, защото използвайки го в своята работа учителката ще се съобрази не само с възможностите на групата, но и с индивидуалните социално – психологически особености на детето

- Ситуационен подход.

Прилагането му позволява да се проектират педагогически ситуации, които рефлектират върху практиката.

- Интегрален подход

С използването му можем да включим повече аспекти от реалността. Той осигурява оптимални условия за усвояване на знания и умения. От пасивни наблюдатели, децата ще се превърнат в активни „изследователи“ на заобикалящата ги среда; ще осъзнаят своите отговорности и възможности

- Интеркултурно образование

То е „прозорец“, през който децата поглеждат в културата на други етноси. По този начин ще възпитаваме положителни нагласи, толерантност и уважение към „различните“. Ще създадем привлекателна образователна среда за децата от различните етноси и ще повишим ангажираността на родителите към учебния процес.

2. Форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие е процес, чрез който се постига определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето. В този процес основни участници са учителят и детето. Осъществявайки педагогическото взаимодействие, учителката използва игровата дейност за постигане на компетентности по различните образователни направления – български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии, физическа култура.

Игровата дейност е в основата на всички видове форми на педагогическо взаимодействие при учебно и неучебно време в детската градина.

Формите на педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- **Основна**
- **Допълнителна**

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, учителят се съобразява със:

- ✓ Степента на развитие на децата в групата
- ✓ Възрастовите особености
- ✓ Потребностите и интересите за постигане на цялостното развитие на детето

Годишният календар е разпределен на:

- Учебно време – от 15 септември до 31 май
- Неучебно време – от 1 юни до 14 септември

Педагогическата ситуация е основната форма на педагогическо взаимодействие, която протича под формата на игра. Тя се организира само в учебно време. Чрез нея се интегрират двата процеса на възпитание и обучение, които се съобразяват с играта и личният предметно – практически опит на децата в групата.

Педагогическата ситуация осигурява постигането на компетентности, определени в ДОС за предучилищното образование.

Педагогическата ситуация се използва при реализиране на образователните направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии, физическа култура, както следва:

Образователни направления	Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група
Български език и литература	1	2	2	3
Математика	1	1	2	3
Околен свят	1	2	2	2
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общ брой ситуации	11	13	15	17

Конкретното разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмичното разпределение, което е разработено от учителя и е утвърдено от директора на детската градина.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират по преценка на учителя в съответствие с потребностите и интересите на децата. Чрез тях се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по всички образователни направления. Провеждат се извън времето на педагогическите ситуации, както в учебното, така също и в неучебното време – в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие са:

- Дейности организирани от учителя
 - Утринна гимнастика – задължителна допълнителна форма
 - Различни видове игри – предметни, творчески, сюжетно – ролеви, коструктивни, драматизация, игри с правила, дидактични

- Спортен празник
 - Тържества
 - Наблюдения на обекти от околната среда
- Самостоятелни дейности по избор на децата

Основните и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие са балансирано разпределени съобразно интересите на децата и целодневната организация на работа, която предлага детската градина.

ДНЕВЕН РЕЖИМ

през учебно време от 15.09 до 31.05

Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
7,00 – 8,00	Прием на децата. Свободни занимания.
8,00 – 8,30	Утринна гимнастика. Подготовка за закуска
8,30 – 9,00	Закуска
9,00 – 9,30	Основна форма на взаимодействие
9,30 – 9,45	Допълнителна форма на взаимодействие / подвижни игри /
9,45 – 10,15	Основна форма на взаимодействие
10,15 – 10,30	Подкрепителна закуска / плод /
10,30 – 11,00	Основна форма на взаимодействие
11,00 – 12,00	Допълнителна форма на взаимодействие / игри на открито; занимания по интереси; дейности, организирани от учителя/
12,00 – 13,00	Обяд Подготовка за сън
13,00 – 15,00	Сън
15,00 – 15,30	Допълнителна форма на взаимодействие / тоалет, подвижни игри /
15,30 – 15,45	Подкрепителна закуска
15,45 – 16,15	Основна форма на взаимодействие
16,15 – 18,00	Допълнителна форма на взаимодействие / занимания по интереси; дейности, организирани от учителя; изпращане на децата/

III. Тематично разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления

Тематичното разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления е разработено, като са отчетени интересите на децата и е съобразено със спецификата на образователната среда.

Педагогическите ситуации се осъществяват в разновъзрастова група, което изисква правилен подбор на темите по всяко образователно направление.

Тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления и включва темите за постигане на отделни компетентности, очакваните резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

Темите по безопасност на движението по пътищата са включени в разпределението по Околен свят както следва:

I гр. – 5 ситуации

II гр. – 5 ситуации

III гр. – 6 ситуации

IV гр. – 7 ситуации

Тематичното разпределение по образователни направления е разработено в Приложение към настоящата програмна система и е неделима част от нея.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определя от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: български език и литература, математика, околен свят, музика, конструиране и технологии, изобразително изкуство и физическо възпитание.

В подготвителните групи /5 – 6 годишните/ акцентът при проследяване на резултатите е да се проследи цялостното развитие на детската личност, придобиването на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищно образование.

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителя на групата в началото и в края на учебната година.

За децата от първа група в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на показателите за ранно детско развитие – здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра, учене.

Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени от всяко дете в процеса на предучилищното образование и

очакваните резултати по всяко направление. Акцент се поставя върху показатели свързани със социалното и емоционално развитие на детето.

Резултатите от проследяване на постиженията се вписват в дневника на групата. За тази цел сме приели различните умения на детето по отделните направления да бъдат отразени на три нива: **справя се самостоятелно, справя се с насочващи въпроси и справя се помощ от учителя**. Смятаме, че по този начин най-ясно ще се диференцират постиженията на детето между първото и второ проследяване на резултатите от предучилищното образование.

Родителите се информират от учителя за индивидуалните резултати на детето. При запознаване с резултатите учителят трябва да подходи обективно, професионално, етично и толерантно към родителя.

МЕТОДИ

Основният метод, за проследяване постиженията на децата е **наблюдението**. То се осъществява чрез ежедневно проследяване на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди.

Други методи, които ще се използват за проследяване на резултатите са „интервю“, **беседи, тестове / словесни, рисувателни, невербални /**.

Ще се наблегне и на **познавателната задача**. Тук ще се използват:

- **задачи със структуриран отговор**, при които е по – висока степента на обективност,
- **задачи с избираем отговор**, в които се включват картинки за верния отговор и за неверните отговори
- **задачи със свободен отговор**, които се използват при изпълнителските умения / пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране, съставяне на разказ, преразказ на епизод, актуализиране на изречения по картина/.
- **задачите, свързани с моториката** - ориентирани в пространството, възпроизвеждане на линия, фигури и графични елементи на буквите.

Изключителна стойност за проследяване на резултатите от образователния процес имат **продуктите от дейността на децата**. Те документират развитието, креативността и успеваемостта на детето.

За проследяване на резултатите не по – малко важна роля играе и **портфолиото на детето**. То онагледява етапите, през които преминава детето, прави ги видими и помага на учителката да направи съответните изводи за личностното развитие на детето.

IV. Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Предучилищното детство е много важен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните – родители и екипа в детската градина. Те оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина се полагат основите за учене през

целия живот, като се осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно – нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничеството между учителя и родителя, детето получава най – необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

За да се помага всички действия и отношения в детската градина да бъдат в полза на детето и да не противоречат на ценностната му система, изградена в семейството, е необходима действена връзка между семейството и детската градина. Това предполага съвместни координирани действия на двете институции.

За да остане детската градина естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето, е необходимо тясно сътрудничество между семейството и детската градина. Отношенията между родители и учители да се изграждат на основата на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето.

Съвместна дейност между детската градина и семейството трябва да осигурява постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

Има много начини за общуване със семейството и за осигуряване на неговото активно участие във възпитанието на детето. Съществуват разнообразни форми, средства, подходи, които отговарят на потребностите на различните семейства:

- **Времето**, когато родителите водят или вземат детето от градината може да се използва за обмен на информация за състоянието на детето, за възникнали проблеми или обстоятелства
- **Съобщения и бележници** – размяната на съобщения е резултатно средство за осигуряване на непрекъснато общуване. Те могат да се използват в зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения.
- **Таблата за съобщения** са другият начин за размяна на информация.
- **Консултации** – провеждат се в удобно за родителите време. Те могат да бъдат:
 - по инициатива на учителя, когато той иска да сподели наблюдавани от него затруднения, които изискват намесата на външен специалист. Учителят може да подскаже варианти за вземане на решения, които засягат развитието на детето.
 - по инициатива на родителя, когато той среща затруднения при възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение.
- **Родителските срещи** са утвърдена форма за общуването между учители и родители. Включването на родителите живота на групата като наблюдатели, участници и партньори подпомага реализирането на програмната система на детската градина.

Родителските срещи се провеждат в различни периоди през учебната година:

- в началото на годината, когато родителите се запознават с учебния план и нормативната уредба на детската градина. Координират се очакванията на родителите и на учителите на групата
- през учебната година. Те се планират според потребностите и желанията както на учителите, така и на родителите. На тях се обсъждат проблеми свързани с адаптацията на детето в детската градина, специфичните особености във физическото, познавателното, социалното, емоционалното и творческото развитие на детето, готовността на детето за училище.

➤ **Открити моменти от живота на детето в детската градина**

Включването на родителите в живота на детето в детската група е много важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Родителите присъстват на учебни ситуации, празници и развлечения, „отворени врати“ за родителите във всеки удобен за тях момент от режима. Изработен е план за съвместни инициативи с родителите.

При наличие на ефективно взаимодействие възрастните – родители и педагози – взаимно и ползотворно се влияят и допълват в изпълнение на своите социални роли и функции, което носи много положителни моменти за деца, родители и учители. Облекчава се адаптацията на детето при прехода от домашна обстановка към условията на детската градина, засилва се неговото чувство за сигурност, стимулира се активността и индивидуалната му изява. Родителите разбират по – добре своите деца; приемат от нова позиция работата на педагога и по този начин нараства доверието към него; опознават съдържанието на педагогическия процес и на ежедневието в детската градина. Педагогът разбира по-добре децата, опознавайки близките им, осъществява взаимен обмен на информация с родителите за индивидуалните особености на всяко дете, разчита на съдействието на родителите при възникнали проблеми.

Освен със семейството, детската градина е в тясно сътрудничество и взаимодействие с различни институции – читалище, клуб на пенсионера, кметствата на двете села.

Взаимодействието на детската градина с читалището и клуба на пенсионера дава възможност на децата да се запознаят и приобщат към различните фолклорни празници и обичаи.

В резултат на цялото това взаимодействие между участниците в предучилищното образование, детето получава най – необходимата и ценна подкрепа за своето пълноценно цялостно развитие.